

● **Newsletter CEC: Octombrie 2013** ●

Cuprins:

- *Comisia Electorală Centrală a organizat dezbateri publice pe marginea proiectului de lege ce vizează reforma finanțării partidelor politice și a campaniilor electorale.....2*
- *Comisia Electorală Centrală a desfășurat acțiunea anuală Ziua Tînărului Alegător..... 3*
- *CEC a semnat un Acord de cooperare cu Filiala din Chișinău a Institutului internațional pentru monitorizarea dezvoltării democrației, parlamentarismului și respectării drepturilor electorale ale cetățenilor statelor-membre AIP4*
- *Reprezentanții Comisiei Electorale Centrale au participat la monitorizarea alegerilor prezidențiale din Georgia5*
- *Vicepreședintele Comisiei Electorale Centrale, dr. Ștefan Urîtu, a avut o întrevvedere cu reprezentanții Institutului internațional pentru monitorizarea dezvoltării democrației, parlamentarismului și respectării drepturilor electorale ale cetățenilor statelor-membre AIP CSI6*
- *Monitorizarea alegerilor prezidențiale din Republica Azerbaidjan7*
- *Comisia Electorală Centrală a participat la conferința internațională științifico-practică „Rolul instanțelor judecătorești în procesul electoral din Republica Moldova”9*

● Newsletter CEC: Octombrie 2013 ●

Comisia Electorală Centrală a organizat dezbateri publice pe marginea proiectului de lege ce vizează reforma finanțării partidelor politice și a campaniilor electorale

Data publicării: **marți, 01 octombrie 2013**

La 1 octombrie 2013, Comisia Electorală Centrală, cu suportul Programului Națiunilor Unite pentru Dezvoltare, a organizat dezbateri publice pe marginea proiectului de lege nr.296 din 02.07.2013 pentru modificarea și completarea unor acte legislative privind reglementarea finanțării partidelor politice și a campaniilor electorale. Evenimentul a întrunit deputați ai Parlamentului Republicii Moldova, reprezentanți ai partidelor politice, ai autorităților publice centrale și ai societății civile.

Președintele CEC, dr. Iurie Ciocan, a informat că acest proiect de lege a fost elaborat de către un grup de lucru, constituit din reprezentanți ai 25 de instituții publice și non-guvernamentale. Totodată, președintele a făcut referință și la un alt proiect de lege, înaintat de către un deputat, care, la fel, conține reglementări ce vizează reforma sistemului de finanțare a partidelor politice și a campaniilor electorale. În acest context, dr. Iurie Ciocan a reiterat concluzia Comisiei de la Veneția, care a examinat și a avizat aceste proiecte de lege, recomandând comasarea celor două proiecte de lege într-un singur text. Proiectul CEC-ului, propus de Guvern pentru adoptare Parlamentului, presupune amendarea a 7 legi, iar proiectul deputatului PDM Vlad Plahotniuc prevede adoptarea unei legi aparte.

Președintele CEC și-a exprimat satisfacția că, pentru prima dată, la nivel legislativ, va fi abordată problema finanțării partidelor. ”Nu este un secret că banii și politica au mers mână în mână, iar influența mijloacelor bănești, în campanie electorală, nu trebuie să fie una excesivă. Prin aceste 2 proiecte de legi ne dorim să aducem mai multă claritate în procesele electorale”, a spus dr. Iurie Ciocan.

Deputatul PLDM Gheorghe Mocanu, prezent la eveniment, a remarcat actualitatea subiectului abordat, subliniind că „finanțarea partidelor politice într-o nouă formulă presupune și o regândire a modului în care se face politica în Republica Moldova”. Iurie Țap, vicepreședinte al PLDM, a salutat inițiativa CEC de a organiza o astfel de întrunire, menționând necesitatea mediatizării și promovării inițiativelor legislative privind reforma finanțării partidelor politice și a campaniilor electorale, or „coruperea politică reprezintă un domeniu sensibil în Republica Moldova ce conduce spre distorsionarea principiului statutului de drept”.

● Newsletter CEC: Octombrie 2013 ●

Cei prezenți au remarcat și importanța asigurării funcționalității legii prin identificarea unor mecanisme necesare pentru punerea în aplicare a prevederilor legale. Acestea vizează conjugarea eforturilor comune depuse atât de către Comisia Electorală Centrală, cât și antrenarea sistemului de justiție, a organelor procuraturii, dar și a societății civile.

Potrivit doamnei Raisa Apolschi, deputat democrat, proiectele de lege privind finanțarea partidelor politice și a campaniilor electorale vor fi dezbătute în plenul Parlamentului în lunile octombrie-noiembrie curent. Introducerea noii modalități de finanțare este preconizată pentru anul 2017, în baza rezultatelor alegerilor parlamentare din 2014.

Comisia Electorală Centrală a desfășurat acțiunea anuală Ziua Tînărului Alegător

Data publicării: **joi, 03 octombrie 2013**

În perioada 30 septembrie - 4 octombrie curent, Comisia Electorală Centrală a desfășurat acțiunea anuală Ziua Tînărului Alegător. În acest an, aceasta a derulat sub genericul „Cunoaște dreptul tău electoral”. Acțiunea respectivă de educație civică a avut ca obiectiv formarea atitudinii civice și conștientizarea necesității participării la alegeri, familiarizarea tinerilor cu diversele aspecte legate de activitatea Comisiei și conștientizarea importanței instituției alegerilor.

În acest context, membrii Comisiei Electorale Centrale au organizat și ținut o lecție publică pentru studenții anului I ai instituțiilor de învățămînt superior. Scopul lecției a fost informarea tinerilor despre aspectele legale și practice ce țin de organizarea și desfășurarea proceselor electorale din Republica Moldova. Studenții au fost informați despre principiile democrației și ale participării la alegeri, condițiile și procedura de votare, drepturile alegătorilor și posibilitățile de votare.

Corpul profesoral a apreciat inițiativa CEC de a organiza asemenea întruniri, iar studenții s-au arătat interesați de principiile funcționării organelor electorale inferioare, votarea cetățenilor moldoveni aflați peste hotarele țării și punerea în aplicare a Registrului de stat al alegătorilor.

Prezentările au fost susținute de dr. Iurie Ciocan, președintele CEC, dr. Ștefan Urîtu, vicepreședintele CEC, dl Andrei Volentir, secretarul CEC, și dl Alexandru Simionov, membru al CEC, la Universitatea de Stat Agrară, Universitatea de Stat din Moldova, Universitatea Tehnică din Moldova, Universitatea Liberă

● Newsletter CEC: Octombrie 2013 ●

Internațională din Moldova, Universitatea de Studii Europene din Moldova, Academia de Studii Economice din Moldova, Universitatea de Stat din Tiraspol (cu sediul la Chișinău), Institutul de Relații Internaționale din Moldova, în total evenimentul a atras peste 1000 de studenți.

Totodată, în aceeași perioadă 30 septembrie - 4 octombrie, în instituțiile de învățământ preuniversitar din țară s-au organizat ore speciale de dirigenție, mese rotunde, seminare, simulări de alegeri, concursuri TVC, expoziții cu tematică electorală, concursuri de desene, conferințe. Acestea, la fel, urmăresc scopul de a sensibiliza tinerii privind importanța participării lor la procesul electoral. ([Galerie foto](#))

Amintim că acțiunea Ziua Tînărului Alegător este organizată anual de către Comisia Electorală Centrală începînd cu anul 2006. Printre obiectivele principale ale acesteia se numără atragerea tinerilor la viața publică, conștientizarea necesității participării la alegeri, cultivarea sentimentului de responsabilitate personală pentru situația din țară, precum și familiarizarea cu forme și metode de gestionare a puterii de stat etc.

CEC a semnat un Acord de cooperare cu Filiala din Chișinău a Institutului internațional pentru monitorizarea dezvoltării democrației, parlamentarismului și respectării drepturilor electorale ale cetățenilor statelor-membre AIP CSI

Data publicării: **vineri, 04 octombrie 2013**

Comisia Electorală Centrală a Republicii Moldova a semnat la 4 octombrie 2013 un acord de colaborare cu Filiala din Chișinău a Institutului internațional pentru monitorizarea dezvoltării democrației, parlamentarismului și respectării drepturilor electorale ale cetățenilor statelor-membre AIP CSI.

Conform documentului, domeniile prioritare de colaborare între instituții se bazează pe schimbul de experiență privind organizarea pregătirii și desfășurării alegerilor, asigurarea drepturilor celor implicați în procesul electoral, utilizarea tehnologiilor informaționale și sistemelor moderne de evidență a alegătorilor în cadrul desfășurării alegerilor, dar și educația civică și informarea alegătorilor.

● Newsletter CEC: Octombrie 2013 ●

Dr. Iurie Ciocan, președintele Comisiei Electorale Centrale, a remarcat importanța semnării acordului de cooperare, menționând că parteneriatul dintre aceste două instituții va oferi un cadru durabil pentru dezvoltarea relațiilor în domeniul electoral.

La rândul său, dl Eugeniu Știrbu, directorul Filialei din Chișinău a Institutului internațional pentru monitorizarea dezvoltării democrației, parlamentarismului și respectării drepturilor electorale a cetățenilor statelor-membre al AIP CSI și-a exprimat gratitudinea pentru colaborarea cu Comisia Electorală Centrală, spunând că acordul respectiv se bazează pe experiența pozitivă acumulată de Comisie de-a lungul timpului. ([Galerie foto](#))

Textul integral al Acordului de colaborare semnat poate fi găsit pe pagina web a Comisiei www.cec.md, la compartimentul Relații Internaționale, rubrica [Acorduri de colaborare](#).

Reprezentanții Comisiei Electorale Centrale au participat la monitorizarea alegerilor prezidențiale din Georgia

Data publicării: **luni, 28 octombrie 2013**

În perioada 26 – 29 octombrie 2013, o delegație a Comisiei Electorale Centrale a participat la observarea alegerilor prezidențiale în Georgia, care s-au desfășurat la 27 octombrie curent.

Delegația CEC a avut întrevederi cu reprezentanți ai organelor electorale din Georgia și ai instituțiilor naționale georgiene care țin evidența populației, în vederea acumulării experienței în domeniile de înregistrare a alegătorilor și transparenței finanțelor politice și a campaniilor electorale.

De asemenea, membrii CEC au vizitat mai multe secții de votare, observând nemijlocit scrutinul.

● Newsletter CEC: Octombrie 2013 ●

Vicepreședintele Comisiei Electorale Centrale, dr. Ștefan Urîtu, a avut o întâlnire cu reprezentanții Institutului internațional pentru monitorizarea dezvoltării democrației, parlamentarismului și respectării drepturilor electorale ale cetățenilor statelor-membre AIP CSI

Data publicării: **luni, 28 octombrie 2013**

La 28 octombrie 2013, vicepreședintele Comisiei Electorale Centrale, dr. Ștefan Urîtu, a avut o întâlnire cu reprezentanții Institutului internațional pentru monitorizarea dezvoltării democrației, parlamentarismului și respectării drepturilor electorale ale cetățenilor statelor-membre ale Adunării Interparlamentare CSI (IIMDD AIP CSI): Stanislav Koniuhov - șeful secției Lucru cu filialele, Alexei Karțov - expert și Eugen Știrbu - Director al filialei din Moldova a IIMDD AIP CSI. Această întâlnire a avut loc în contextul conferinței internaționale științifico-practice „Rolul instanțelor judecătorești în procesul electoral din Republica Moldova”, care se va desfășura, mâine, 29 octombrie curent, la Chișinău.

În cadrul întâlnirii, dr. Ștefan Urîtu a relatat despre activitățile curente ale Comisiei, o atenție deosebită fiind acordată aspectelor de informatizare a proceselor electorale, inclusiv mersului implementării Registrului de Stat al Alegătorilor, întocmirea și actualizarea listelor electorale, crearea condițiilor de votare la distanță, perfecționarea cadrului legal. Totodată, reprezentanții IIMDD AIP CSI au fost informați despre crearea Centrului de Instruire Continuă în Domeniul Electoral pe lângă Comisia Electorală Centrală, ce are drept scop instruirea funcționarilor electorali și a altor subiecți implicați în procesul electoral din Republica Moldova. Șt. Urîtu a menționat că una dintre cele mai importante probleme pe care CEC RM speră să o rezolve cu suportul din partea AIP CSI și a IIMDD AIP CSI este asigurarea drepturilor electorale cetățenilor din localitățile din stînga Nistrului.

Eugen Știrbu, directorul filialei din Chișinău a IIMDD AIP CSI, a remarcat importanța colaborării dintre aceste două instituții care oferă un cadru durabil pentru dezvoltarea relațiilor în domeniul electoral.

Reprezentanții IIMDD AIP CSI au abordat un șir de subiecte de actualitate ce au tangențe cu activitatea sistemului electoral din țara noastră și s-au arătat disponibili pentru cooperare și schimb de experiență la nivel de experți.

Amintim că, la 4 octombrie curent, CEC a semnat un Acord de cooperare cu Filiala din Chișinău a Institutului internațional pentru monitorizarea dezvoltării democrației, parlamentarismului și respectării drepturilor electorale ale cetățenilor statelor-membre AIP CSI.

Newsletter CEC: Octombrie 2013

Monitorizarea alegerilor prezidențiale din Republica Azerbaidjan

Data publicării: **joi, 31 octombrie 2013**

Comisia Electorală Centrală a Republicii Moldova a dat curs invitației Comisiei Electorale Centrale a Republicii Azerbaidjan de a monitoriza alegerile prezidențiale care s-au desfășurat la 9 octombrie 2013.

Membrii delegației noastre au avut statut de observatori internaționali. Din delegație au făcut parte președintele Comisiei Electorale Centrale, dr. Iurie Ciocan, membrul Comisiei, dl Alexandru Simionov, șefa Aparatului CEC, dna Mariana Musteață, și consultantul Direcției management alegeri din cadrul Aparatului CEC, dna Galina Cebanachi, deplasarea în Azerbaidjan fiind stabilită pentru perioada 7-11 octombrie curent.

Prima întrevedere cu conducerea Comisiei Electorale Centrale a Republicii Azerbaidjan a avut loc în data de 8 octombrie la sediul instituției, situat în capitala țării, orașul Baku. Întrevederea a fost una comună la care au participat și delegațiile din Letonia și Lituania, de asemenea din țările membre ale CSI, în cadrul căreia dl Mazahir Panahov, președintele Comisiei Electorale Centrale a Republicii Azerbaidjan, a prezentat o informație despre aspectele de ordin legislativ și tehnic ale sistemului electoral din Azerbaidjan.

În ziua de 9 octombrie delegația a participat la monitorizarea alegerilor, vizitând mai multe secții de votare. În toate secțiile vizitate votarea a decurs fără incidente.

În seara zilei de 9 octombrie delegația noastră a participat la întrevederea conducerii CEC din Republica Azerbaidjan cu reprezentanții organelor electorale care au luat parte nemijlocit la monitorizarea scrutinului, fiind discutate modul de desfășurare a alegerilor, rata de participare și rezultatele preliminare ale votării. De asemenea, delegații noștri au asistat la conferința de presă susținută de dl Mazahir Panahov privind alegerile prezidențiale desfășurate.

Ziua în care s-au desfășurat alegerile prezidențiale a fost miercuri, fiind declarată zi liberă. Votarea se efectuează între orele 08.00 și 19.00. Documentele necesare pentru înregistrarea candidaților se depun la Comisie nu mai devreme de 50 și cel mai târziu cu 30 de zile înainte de ziua alegerilor. În cursa electorală au fost înregistrați 10 candidați. Pentru a fi înregistrat, fiecare concurent electoral achită o taxă electorală care nu depășește suma de 10 mln. de manăți (10 mln. de euro).

● Newsletter CEC: Octombrie 2013 ●

Comisia Electorală Centrală a Republicii Azerbaidjan este responsabilă pentru ținerea listei electorale unice în conformitate cu cerințele Codului electoral. Lista electorală unică se actualizează de consiliile electorale de circumscripție și birourile secțiilor de votare și se prezintă Comisiei Electorale Centrale a Republicii Azerbaidjan cu 25 de zile înainte de ziua alegerilor. În lista electorală unică sînt incluși cetățenii Republicii Azerbaidjan care au drept de vot și domiciliu în raza circumscripției electorale.

La intrare în secția de votare sînt afișate listele electorale ce conțin: numele, prenumele, patronimicul alegătorului, data nașterii, adresa de la domiciliu, fără a se indica seria și numărul actului de identitate.

Secțiile de votare sînt amplasate în sediile aflate în proprietate publică și sînt asigurate cu mijloace tehnico-materiale necesare pentru buna organizare a alegerilor. Cabinele de vot sînt unite cîte două și sînt confecționate din lambriuri de plastic, avînd forma unui paralelipiped dreptunghic cu o singură deschidere, în care intră alegătorul și votează secret. Este de menționat că la o secție de votare cu 1251 de alegători înscrși în lista electorală au fost plasate 10 cabine de vot (mai multe în comparație cu țara noastră), ceea ce a facilitat procesul de votare.

Urnele de vot sînt transparente și reprezintă un singur corp care se închide în partea superioară cu un capac prevăzut cu o fantă pentru introducerea buletinelor de vot. Pentru securizarea urnelor, s-au folosit sigilii din plastic de tip colier cu autoblocare și autocolant pe care este imprimat un număr.

La intrare în secția de votare alegătorului i se marchează degetul mare de la mîna stîngă cu un lichid invizibil, iar înainte de a primi buletinul de vot se controlează cu ajutorul unei lămpi ultraviolete dacă alegătorul a mai votat. Vopseaua, după ce intră în contact cu buletinul de vot, la razele ultraviolete se colorează în violet. Dacă degetul după verificarea cu raze ultraviolete rămîne curat, atunci alegătorul nu a mai votat și îi este permisă votarea, iar dacă degetul se colorează în violet, înseamnă că a votat deja și respectiv nu poate vota încă o dată. Alegătorul completează buletinul de vot cu stiloul, după care îl introduce în urna de vot.

În concluzie, menționăm că vizita delegației noastre a consolidat relațiile dintre autoritățile electorale ale ambelor părți, precum și cooperarea cu autoritățile electorale similare din cadrul țărilor membre ale CSI. Schimbul de informații privind procesele electorale a fost unul util și oportun, luînd în considerare și necesitatea optimizării cadrului legal existent.

● Newsletter CEC: Octombrie 2013 ●

Comisia Electorală Centrală a participat la conferința internațională științifico-practică „Rolul instanțelor judecătorești în procesul electoral din Republica Moldova”

Data publicării: **joi, 31 octombrie 2013**

La 29 octombrie 2013, Comisia Electorală Centrală a participat la conferința internațională științifico-practică „Rolul instanțelor judecătorești în procesul electoral din Republica Moldova”. Aceasta a fost organizată de către Institutul internațional pentru monitorizarea dezvoltării democrației, parlamentarismului și respectării drepturilor electorale ale cetățenilor statelor-membre AIP CSI (IIMDD AIP CSI), în parteneriat cu Institutul Național al Justiției, Institutul de Cercetări Juridice și Politice al Academiei de Științe a Moldovei.

Directorul filialei din Chișinău a IIMDD AIP CSI, Eugen Știrbu, organizatorul acestei mese rotunde, a prezentat un raport, făcând o amplă analiză cu privire la rolul instanțelor judecătorești în procesul electoral din Republica Moldova și îndemnând la dezvoltarea relațiilor bilaterale dintre Comisia Electorală Centrală și Institutul Național al Justiției în vederea instruirii permanente a judecătorilor. De asemenea, a specificat că instanțele de judecată reprezintă un barometru care arată nivelul de dezvoltare al democrației.

La acest eveniment, vicepreședintele Comisiei Electorale Centrale, dr. Ștefan Urîtu, a relatat participanților despre locul și rolul concurențelor electorale, organelor electorale și instanțelor judecătorești în asigurarea alegerilor libere și corecte în Republica Moldova. El a subliniat că „alegătorii trebuie să aibă certitudinea că procesul electoral se desfășoară pe principii de legalitate, echitate și maximă transparență. Orice persoană care bănuiește violarea anumitor drepturi sau nerespectarea principiilor constituționale ale alegerilor libere și corecte trebuie să dispună de instrumentele necesare pentru soluționarea pașnică a acestora, și anume, calea judiciară”. De asemenea, s-a referit la problemele legate de arhivarea listelor electorale și păstrarea documentelor, dar și la soluționarea contestațiilor și litigiilor electorale.

Un subiect important în cadrul conferinței a vizat asigurarea dreptului de vot pentru cetățenii RM aflați peste hotarele țării. Referindu-se la această temă, Alexei Karțov, expert electoral a IIMDD AIP CSI din Federația Rusă, a abordat aspectele legate de barierele care apar în legătură cu tendința de a utiliza tehnologiile moderne (Internet, skype, telefonie mobilă ș.a.), care ar permite alegătorilor să-și exercite la distanță dreptul de vot, pe de o parte, și necesitatea respectării principiului constituțional, care cere ca votul să fie exprimat direct și personal, pe de altă parte. Tot aici mai apare și imposibilitatea monitorizării votului la distanță.

● **Newsletter CEC: Octombrie 2013** ●

În cadrul conferinței, participanții au abordat diverse teme, printre care perspectivele etico-normative asupra proceselor electorale, procesele de examinare a litigiilor electorale în cadrul instanțelor de judecată, rolul justiției în asigurarea drepturilor electorale ale cetățenilor, precum și fenomenul abstenționismului.

Evenimentul a întrunit reprezentanți ai Comisiei Electorale Centrale, Curții Constituționale, Institutului de Cercetări Juridice și Politice a Academiei de Științe a Moldovei, Procuraturii Generale, Curții Supreme de Justiție și membri ai Institutului internațional pentru monitorizarea dezvoltării democrației, parlamentarismului și respectării drepturilor electorale ale cetățenilor statelor-membre ale Adunării Interparlamentare CSI.